कारुण्यं परमो धर्मः

अस्ति तुङ्गभद्रायाः तीरे एकं ग्रामम्। तत्र विष्णुः नाम एक ब्राह्मणः अस्ति। सः अतीव अहङ्कारिः निष्करुणः च भवति।

कश्चनदिने एक भिक्षान्देहिः तस्य गृहं प्राप्तवान्। तदनन्तरं सः ब्राह्मणः सः भिक्षान्देहियोः रोषेण अवदत् - "हे मूढ! अहं एक ब्राह्मणकुलजातः भवति। त्वं कथं धैर्यम् भवति, मम गृहं प्राप्तवतः?"। सः ब्राह्मणः भिक्षान्देहियोः अपमानं कुर्वति। सः भिक्षान्देहिः अश्रुयोः प्रत्यगतः। सः ब्राह्मणयोः शापयति - "त्वं श्वः एक भिक्षान्देहिः अभूत्"। ब्राह्मणः पुच्छभावेन तस्य गृहं प्राप्तवान्। सः भिक्षान्देहिः ब्राह्मणयोः कारुण्य भावस्य महिमा परीक्षितवन्तं भूमेः एत आगतवन्तः एक देवः आसीत्। देवयोः शापं भविष्यति वा?

कश्चनदिने सः ब्राह्मणयोः असह्यमानं उदरवेदना अभूत। तदनन्तरं सः पत्नी लक्ष्मी अवदत - "स्वामी! सः भिक्षान्देहियोः शापं सत्यं वा?" तदा ब्राह्मणः रोषेण अवदत - "मम हस्ते धनं अस्ति। केन भिक्षान्देहियोः शापं मम जीविते न भविष्यति"- इति पुच्छभावेन सः एक वैद्यस्य समीपं प्राप्तवान। किन्तु फलं एव न पश्यति।

सः अनेककालं अनेक वैद्यानां समीपं प्राप्तवान। किन्तु फलं न अपश्यत। सः धनं, पत्नी, बन्धुमित्रादिभिः सर्वाः ब्राह्मणयोः अपेक्षणं कुर्वन्ति। किन्तु तस्य अहङ्कारं न शाम्यति। अन्तिमे सः एक भिक्षान्देहि इव सर्व गृहं प्राप्तवान। किन्तु सर्व जनाः तस्ययोः उपेक्षणं कुर्वन्ति।

कश्चनदिने सः अतीव क्षीणितोऽभूत। सः एक गृहं प्राप्तवान। तस्य वासयितुं स्त्री ब्राह्मणयोः आवश्यकता

पानीयं, भक्षणं च ददाति। सः अवदत् "भवत्या का?"। सा प्रत्यवदत् - "अहं त्वं इव सर्व गृहयोः एक भिक्षान्देहि इव आगच्छत्"। सः प्रत्यवदत् - "त्वं एक भिक्षान्देहि वा?"। सः ब्राह्मणः स्तब्धोऽभूत्। सः रोदति। तस्य नेत्राम्बुयोः सः अहङ्कारं सर्वं प्रवहति।

यथार्थे सा स्त्री एक भिक्षान्देहि न भवति। सा एक देवता भवति। कारुण्यस्य प्राधान्यं ब्राह्मणयोः मनस्कार्य भूमेः आगतवन्तः देवी आसीत्। सा ब्राह्मणयोः अवदत् - "वत्स! **कारुण्यं एव परमो धर्मः**"। कारुण्य रहितं मनुष्यः एक मनुष्यः न अस्ति, सः एक मृगायोः तुल्यः जीवति" - इदं सत्यं भवत्योः मनस्कार्यं अयं करुवन्दिनं तस्य गृहं प्राप्तवान्। किन्तु तत् दिनं भवत्यः अहङ्कारं अतिक्रमः अभवत्। अहङ्कारयोः ~~सः~~ ~~अ~~ भवतः एक अन्धा एव जीवति स्म"। ब्राह्मणयोः कारुण्यस्य प्राधान्यं मनसा वहति। सः

60th Kerala School Kalolsavam, Nov 28 - Dec 1, 2019 _ Kasaragod

Item Code: 802 **Participant Code:** 23

देवतयोः पादे नम्रशिरस्कः अभूत। "अम्बो क्षम्यताम्, अहं मम अहंभावेन एक मूढः इव जीवति। किन्तु मम पत्नि, पुत्रः, धनं ....."। ब्राह्मणस्य वचनं श्रुत्वा देवता मन्दस्मितेन अवदत् - गच्छ! तस्य पत्नी ... पुत्रः सर्वाः अपि तस्य समीपं अस्ति। सर्वाः अपि तस्य गृहे अस्ति, पश्य...। सः ब्राह्मणः अतीव सन्तुष्टः अभूत।

सः अनेककालं साधुजनानां सेवनं कृत्य जीवति। तस्य कारुण्यमहिमा सर्वचराचरायां प्रचलितास्ति।

"स्नेहं, दया, करुणा, सहानुभूति, इत्यादि मानवीय मूल्याः एक व्यक्तियोः जीवनविजयं प्राप्तवन्तं सहाय्यं करोति"।

(**Note:** Graded articles may be published in schoolwiki. So, Write neatly. Don't fold paper. Don't write overleaf).